

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Urszula Sara Zielińska

DSA-WBE.050.1.2025.AZ
3588647.14331372.11542241
Warszawa, 04-02-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Tomasza Kostusia nr 7301 (K10INT7301) w sprawie systemu stałego monitoringu Odry na całej jej długości, poniżej przekazuję stanowisko MKiŚ.

Uprzejmie informuję, że w maju 2024 r. Instytut Rybactwa Śródlądowego - Państwowy Instytut Badawczy (IRŚ-PIB) uruchomił monitoring stały w 30 punktach pomiarowych wzdłuż rzeki Odry. Monitoring obejmował informacje nt. przewodności wody, odczynu pH, temperatury i poziomu tlenu rozpuszczonego. Dane były publikowane w ramach interaktywnej mapy na stronach Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ).

Obecnie system monitoringu jest przebudowywany pod kontem integracji z Państwowym Monitoringiem Środowiska i działaniami GIOŚ w zakresie monitoringu wód. Po analizie prawnej umowy pomiędzy IRŚ-PIB a Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) z 5 czerwca 2023 r. uznano, że brak jest podstawy prawnej dla funkcjonowania omawianego monitoringu w oderwaniu od kompetencji Inspekcji Ochrony Środowiska. Ponadto finasowanie związane z utrzymaniem przedsięwzięcia nie zostało zapewnione po zakończeniu umowy pomiędzy IRŚ-PIB a NFOŚiGW.

W związku z powyższym MKiŚ podjęło stosowne działania:

a) 2 sierpnia 2024 r. MKiŚ złożyło zawiadomienie do Prokuratury Okręgowej w Warszawie o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na przekroczeniu uprawnień przez funkcjonariuszy publicznych oraz niedopełnieniu obowiązków, w tym obowiązku nadzoru nad NFOŚiGW. Zawiadomienie dotyczy próby stworzenia nowego, równoległego monitoringu zagrożeń wód powierzchniowych, która została podjęta w 2023 r. w ramach projektu pn. Stały monitoring zagrożeń śródlądowych wód powierzchniowych wraz z systemem wczesnego ostrzegania. W dniu 14 listopada 2024 r. Prokuratura Okręgowa w Warszawie wszczęła śledztwo w tej sprawie;

b) Z uwagi na niedotrzymanie warunków wynikających z umowy pomiędzy IRŚ-PIB a NFOŚiGW, Fundusz 15 maja 2024 r. zawiesił, a następnie 23 grudnia 2024 r. wypowiedział umowę dotacji na ww. projekt (po wcześniejszym trzykrotnym wezwaniu IRŚ-PIB do podpisania stosownego porozumienia w sprawie). Równocześnie MKiŚ wypowiedziało porozumienie zawarte 3 stycznia 2023 r. pomiędzy MKiŚ a Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Powyższe czynności oznaczają zakończenie niecelowego i realizowanego w sposób niegospodarny projektu, który został zainicjowany przez poprzedni rząd.

c) MKiŚ oraz GIOŚ rozpoczęły prace nad nowelizacją ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska mające na celu zapewnienie wieloletniego finansowania oraz określenie nowych zadań Inspekcji Ochrony Środowiska polegających na prowadzeniu:

- automatycznego monitoringu jakości wód – wykonywanie pomiarów odpowiednich wskaźników fizykochemicznych wód przy wykorzystaniu automatycznych urządzeń (sond) i monitorowaniu w czasie rzeczywistym wyników tych pomiarów w celu pozyskania informacji o potencjalnym zanieczyszczeniu wód na potrzeby wczesnego ostrzegania właściwych organów i jednostek organizacyjnych do spraw zarządzania kryzysowego o potencjalnym zagrożeniu;
- interwencyjnego monitoringu „złotej algi” - wykonanie pomiarów wskaźników fizykochemicznych i biologicznych w lokalizacjach w których istniało lub istnieje ryzyko sytuacji kryzysowej związanej z obecnością *Prymnesium parvum* na potrzeby wczesnego ostrzegania właściwych organów i jednostek organizacyjnych do spraw zarządzania kryzysowego o potencjalnym zagrożeniu.

Niezależnie od powyższego, Główny Inspektor Ochrony Środowiska na bieżąco prowadzi monitoring jakości wód powierzchniowych, zgodnie z Dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (zwanej Ramową Dyrektywą Wodną – RDW) transponowaną do polskiego prawa ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233 z późn. zm.). Zgodnie z art. 349 ustawy Prawo wodne, monitoring wód ma na celu pozyskanie informacji o stanie wód na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych.

Badania monitoringowe prowadzone w GIOŚ w ramach państwowego monitoringu środowiska obejmują elementy biologiczne, fizykochemiczne oraz chemiczne. Poza badaniami wód GIOŚ wykonuje także badania osadów dennych rzek i jezior oraz badania bioakumulacji substancji priorytetowych.

Z wyrazami szacunku

Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM